

Tütün Tarım Satış Kooperatifleri ve Bölge Birlikleriyle Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliği Kanunu

(Resmî Gazete ile yayımı : 6 . 1 . 1970 - Sayı : 13392)

No.
1196

Kabul tarihi
25 . 12 . 1969

Kuruluş

MADDE 1. — Tarım satış kooperatifleri ve birlikleri hakkında 2834 sayılı Kanunla bu kanun hükümlerine göre, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının mütalâası alınmak suretiyle, Ticaret, Tarım, Gümrük ve Tekel bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak anasözleşmelere istinaden tütün yetiştiren bölgelerde tütün ekicilerinin iştiraki ile tütün tarım satış kooperatifleri, bölge birlikleri ve Türk tütüncülüğünün mevzu ve meselelerini bölgeler arasında işbirliği temin etmek suretiyle incelemek, tütün alım - satımının nizam içinde cereyanını sağlamak, tütüncülüğün kalkındırılması ve teşkilâtın takviyesi için gerekli tedbiri almak, birlikler ve kooperatiflerce tatbik edilecek kararlar ittihaz etmek gayesiyle Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliği kurulur.

Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliğinin kuruluşu, organları, vazife ve salâhiyetleri, işleyiş ve gelirleri anasözleşmede gösterilir.

Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliği hakkında, 2834 sayılı Kanunun birlikler hakkındaki hükümleri uygulanır.

Paraların devri ve ortaklık

MADDE 2. — Millî Korunma Kanununa istinaden muhtelif koordinasyon heyeti kararlarına ve 5628 sayılı Kanuna göre ekici tütünleri satış bedellerinden toplanan paraların devir tarihine kadar tahakkuk edecek faizleriyle birlikte Tekel Genel Müdürlüğü ve T. C. Ziraat Bankası tarafından müştereken tesbit edilecek isimli liste ve miktarlara göre Tütün Tarım Satış Kooperatiflerine ortak olan ekicilerin taahhüdedecekleri sermayeye tekabül eden kısmı kooperatife giriş sermayesi olarak tefrik edildikten sonra bakiyesi sahipleri namına ayrı bir hesaba kaydedilir. Bu bakıyeler mecmuu kooperatiflerce iştirak sermayesi olarak bölge birliklerine devrolunur.

Tütün tarım satış kooperatifleri ortakları ancak 10 sene ortaklık yapmak ve taahhüdedtikleri ortaklık payının tamamını ödemek şartıyla ortaklıktan çıkma hakkını haizdirler.

Yıllık faaliyet neticesinde hâsıl olacak sâfi müspet fiyat farklarından ne miktarının birlik iştirak sermayesine tahsis olunacağı anasözleşmede gösterilir.

Ortak bulunmayanların hakları

MADDE 3. — Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatiflerine ortak olarak girmiyen ekicilere ait paralar, bölge birliklerinde alâkadarlar namına açılacak hesaplara devredilir. Bu şahıslar bölge birliklerinin kuruluşu tarihinden itibaren on yıl zarfında bölgelerindeki kooperatiflere ortak oldukları takdirde paraları hakkında, ikinci madde hükmü tatbik olunur.

Bölge birliklerinin kuruluşu tarihinden itibaren geçecek 10 yıllık müddet içinde, ortak olmak isteginde bulunmayanların paraları, bu müddetzarfında talepte bulunmak kaydıyla ancak 10 senelik müddetin hitamında kendilerine veya vârislerine ödenir. Bu 10 senelik müddet içinde kooperatiflere veya bölge birliklerine her ne suretle olursa olsun müracaat etmeyen tütün ekicileri veya vârislerinin paraları bu müddetin sonunda bölge birlikleri yedek akçe hesaplarına geçirilir.

Avans

MADDE 4. — Tütün tarım satış kooperatifleri ve birlikleri, ortaklarının Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasından veya tarım kredi kooperatiflerinden sağladıkları kredileri, 3437 sayılı Kanunun 55 nci maddesine istinaden verilen avansları ekim sahalarını ve mahsul durumlarını nazarı itibara almak şartıyla kendilerine nakit ve ayn olarak verebilirler.

Sigorta

MADDE 5. — Tütün Satış Kooperatifleri ve Birlikleri anasözleşmelerinde yer alacak esaslar dâhilinde kuruluş amaçlarına uygun kuruluşlara ortak olabilir veya ortaklıklar kurabilir.

Banka ve sigorta şirketlerine iştirak edebilir veya kurabilir. Sigorta acentahğı yapabilir.

Yedek akçe

MADDE 6. — Tütün mevzuunda kurulacak müesseseye ihtiyat akçesi olarak 768 sayılı Koordinasyon Heyeti kararıyla tahsis edilmiş ve T. C. Ziraat Bankasına yatırılmış olan para, devir tarihine kadar tahakkuk eden faizleriyle birlikte, bu kanuna göre kurulacak kooperatiflerin iştirak sermayeleri nisbetinde bölge birliklerine taksim edilerek bu birliklerin yedek akçe hesaplarına kaydolunur.

Tütün satış merkezleri

MADDE 7. — Tütün satış merkezleri bölge birlikleri tarafından doğruca, icabı halinde ortaklıklar teşkil edilerek kurulur.

Bölgeler dâhilinde satış merkezlerinin nerelerde kurulacağı bölge birliklerinin teklifi ile Türkiye Tütün Ekicileri Genel Birliği, Ticaret, Tarım, Gümrük ve Tekel bakanlıklarınca müştereken tesbit ve ilân olunur.

Tütün satışlarının bu merkezlerde açık artırma ile yapılması mecburidir.

Tütün satış merkezlerinde yapılmıyan alım - satımlar muteber değildir.

Bölge birlikleri, ikinci madde gereğince tütün tarım satış kooperatifleri tarafından devredilen paraların % 25 ini, tütün satış merkezleri kurulması ve işletilmesi için kullanılır.

Tütün satış merkezlerinin kuruluş, işleyiş şekil ve şartları ile personelinin haiz olacağı vasıflar, vazife ve salâhiyetleri ve yapılacak hizmetlerin neveleri, ihtilâfların hakem veya sair yollarla halli şekilleri hazırlanacak tüzükte gösterilir.

Bu hizmetler için alınacak ücret ve aidat tarifeleri her yıl bölge birliklerinin teklifi, Genel Birliğin muvafakati ile tesbit ve Ticaret Bakanlığınca tasdik olunur.

Memurların geçici olarak görevlendirilmesi

MADDE 8. — 3656 ve 3659 sayılı kanunlara tabi daire ve müesseselerin memurlarından - önceden bu daire ve müesseselerin muvafakati alınmak şartıyla - kooperatif, bölge birlikleri ve Türkiye Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Genel Birliğinde kendilerine vazife verilenler bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 yılı tecavüz etmemek üzere kurumlarınca asli görevlerinden ücretsiz izinli sayılırlar. Bu memurların yeni görevlerinde geçecek hizmetleri terfi ve emeklilik bakımından mensuboldukları daire ve müesseselerde geçmiş sayılır ve 5434 sayılı Kanuna göre Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına verilmesi gereken kesenek ve karşılıkları kendileriyle mezkûr kooperatif ve birlikler tarafından ödenir.

MADDE 9. — 5628 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — Kanunun 7 nci maddesinde adı geçen tütün satış merkezlerinin kurulması için, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra kabul edilecek olan ilk Devlet Bütçesinden, tütün tarım satış kooperatifleri ve bölge birlikleri emrine yüz milyon lira yardım yapılır.

MADDE 10. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
1	14	380	53	61	449
7	95	3	54	18	648,667-678
15	81	606			
23	28	409			
35	74	406:437			
	78	547:584, 584:595			
36	90	282:292			

I - Gereğçeli 236 ve 236 ya ek S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 74 ncü Birleşimine, 1316 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 18 nci Birleşim tutanağına bağıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi Tarım, Gümrük ve Tekel, Maliye, Ticaret ve Plân komisyonlarından kurulan Geçici, Cumhuriyet Senatosu Tarım, Malî ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plân komisyonlarından kurulu Geçici komisyonlar görüşmüştür.

III - Esas No. 1/208